

Костянтин Валерійович Крепак

## Нові тенденції в українській музиці: інтеграція технологій, фольклору та міжнародного досвіду

УДК 781.971

DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-2.15>

Костянтин Валерійович Крепак  
заслужений діяч мистецтв України, доцент,  
доцент кафедри музичного мистецтва та  
хореографії  
Навчально-наукового інституту мистецтв  
Луганського національного університету  
імені Тараса Шевченка  
ORCID: 0000-0003-0192-2915

*Ця стаття аналізує сучасні тенденції в українській композиторській школі, зокрема інтеграцію технологій, переосмислення національної музичної спадщини, міжнародні колаборації та експериментування з нетрадиційними інструментами. Автор акцентує увагу на взаємозв'язку між традиціями та новаторством у творчості українських композиторів, які поєднують фольклорні мотиви із сучасними музичними техніками, що дозволяє зберігати культурну ідентичність у процесі глобалізації.*

*Також у статті розглядається використання електроакустичних засобів та алгоритмічних методів у музичному мистецтві. Особлива увага приділяється проєкту «Український електроакустичний вимір», що демонструє синтез академічного підходу та електронної музики. Окрім того, висвітлюється діяльність композиторів, які використовують мультимедійні технології та інноваційні методи звуковидобування, створюючи унікальні акустичні простори та нові форми звучання.*

*Додатково стаття розглядає співпрацю українських композиторів із міжнародними музикантами та оркестрами, що сприяє інтеграції української музики у світовий культурний простір. Наведено приклади творчої взаємодії українських митців з європейськими фестивалями та ансамблями, що відкриває нові можливості для розвитку національного музичного мистецтва та сприяє його популяризації на міжнародному рівні.*

*Розглядається і тенденція до переосмислення національної музичної спадщини, що проявляється у творчості Валентини Гончарової, гурту «ДахаБраха» та інших митців, які адаптують народні мотиви до сучасного звучання, поєднуючи їх із експериментальними підходами, що надає традиційній музиці нового значення та глибини.*

*Окремий акцент зроблено на використанні нетрадиційних інструментів і звуків у сучасній музиці. Аналізується досвід Романа Григоріва, Іллі Разумейка, Кіри Майденберг-Тодорової, які експериментують із незвичними звуковими ефектами та символікою в своїх творах. Важливим аспектом є залучення унікальних тембрових рішень, що дозволяє авторам створювати оригінальні композиції, які розширюють межі музичного мистецтва та відкривають нові горизонти для сучасної академічної та електронної музики.*

**Ключові слова:** сучасна українська музика, композиторська школа, електроакустична музика, національна музична спадщина, експериментальна музика, мультимедійні технології, міжнародна співпраця, темброві експерименти.

**Постановка проблеми.** Сучасна українська музична культура переживає період активного розвитку, що відображається у творчості композиторів. За останній рік можна спостерігати появу нових тенденцій, які демонструють поєднання традиційних музичних підходів із сучасними технологіями, інтеграцію національної спадщини у сучасний контекст, а також активну співпрацю українських митців із міжнародними музичними структурами. Українські композитори не лише зберігають національну музичну ідентичність, а й активно розширюють її межі, експериментуючи з новими формами звучання та використовуючи інноваційні технології.

**Аналіз актуальних досліджень.** Останнім часом українська композиторська школа привертає все більше уваги як всередині країни, так і на міжнародній арені. Глобальні технологічні зміни, посилення культурних обмінів та переосмислення традиційного мистецтва створюють нові виклики та можливості для музикантів. У зв'язку з цим аналіз новітніх тенденцій у творчості українських композиторів є важливим не лише з точки зору мистецтвознавства, а й у контексті розвитку національної культури та її інтеграції у світовий простір. Дослідження сучасних напрямів у композиторській творчості дозволяє окреслити основні тенденції, зрозуміти вплив глобалізації на музичну сферу та визначити перспективи подальшого розвитку.

**Мета статті.** Основною метою цієї статті є аналіз ключових тенденцій у творчості сучасних українських композиторів, зокрема використання сучасних технологій у музиці, активізація міжнародних колаборацій, переосмислення національної музичної спадщини та експерименти з нетрадиційними звуками та інструментами. Дослідження цих аспектів дозволить не лише виявити характерні риси сучасної української композиторської школи, а й оцінити її внесок у розвиток світового музичного мистецтва.

**Методологія дослідження.** Методологічна база дослідження ґрунтується на комплексі методів, до якого входять: аналітичний, системно-узагальнюючий, аналіз та синтез, тощо. Матеріалом для пропонуваного дослідження стали публікації в мережі Інтернет, що висвітлюють творчість сучасних українських композиторів.

**Результати та їх обговорення.** Музична творчість завжди була важливим елементом національної ідентичності, а в умовах глобалізації цей аспект набуває особливого значення. Українська композиторська школа, яка має багатовікову історію, нині проходить етап осмислення своїх коренів та пошуку нових шляхів розвитку. Це відображається у тенденції до переосмислення народної музики, інтеграції фольклорних мотивів у сучасні твори, експериментів із тембровими та ритмічними структурами.

За останні роки українські композитори продемонстрували кілька помітних трендів та інновацій у своїй діяльності. Вони поєднують традиції з сучасністю, звертаються до експериментальних технік, співпрацюють із міжнародними артистами та розширюють уявлення про межі музичного мистецтва:

1. Інтеграція сучасних технологій у музичну творчість.

Використання технологій у музиці відкриває нові можливості для створення інноваційних звукових форм. Українські композитори активно застосовують електроакустичні засоби, алгоритмічні техніки та мультимедійні підходи у своїй творчості.

Одним із найяскравіших проєктів у цій сфері є «Український електроакустичний вимір», у межах якого Алла Загайкевич, Георгій Потопальський та Антон Стук експериментують із трансформацією глобальних даних у музичні композиції. Особливістю проєкту стало поєднання партитурного підходу, елементів рейв-культури та складних алгоритмічних конструкцій.

У межах проєкту «Український електроакустичний вимір» органічно поєдналися партитурний підхід, елементи рейв-культури та складні алгоритмічні конструкції. Під час концертної програми прозвучали композиції таких митців, як Алла Загайкевич, Антон Стук, Євген Дубовик, Святослав Луньов, а також Георгій Потопальський і Едуард Соломикін.

У творах Антона Стука, Євгена Дубовика та Георгія Потопальського звуковий потік був організований у формі циклічного руху. Алла Загайкевич використала особливий просторовий поділ залу: одна його частина була відведена для електронної партії, тоді як в іншій відбувалася обробка акустичного звучання інструмента в режимі реального часу. Композиція Святослава Луньова, яка за задумом автора мала панорамне стереозвучання, була адаптована для восьмиканального формату, що надало їй більшої глибини й об'ємності (Барсов).

Подібні підходи знайшли продовження й у творчості інших композиторів. Олексій Шмурак, композитор та саунд-артист, поєднує класичну та електронну музику у своїх мультимедійних перформансах, створюючи особливий музичний стиль, який він сам називає «сюрреалістичним сентименталізмом» (Сучасна академічна).

Ще одним яскравим прикладом інтеграції технологій є творчість Максима Коломійця, який експериментує з електронними засобами розширення звучання традиційних інструментів.

Він вдало поєднує в своїх творах традиційні засоби звуковидобування з ультрасучасними, а впливи дармштадської школи, з її «жорстким» звучанням єднає з традиційними «академічними», стилістично романтичними елементами. Композитор активно бере участь у різноманітних

кросдисциплінарних проєктах, в яких поєднуються музика із візуальним мистецтвом, простором як мистецькою категорією, поезією, літературою, театром (арт-проєкт «Звукоізоляція», арт-проєкт до поезії Чеслава Мілоша, арт-проєкт «Слово і музика» та інші) (Максим Коломієць).

Не менш цікавим є проєкт «Спадок» Катерини Левицької та Юлії Яценко, у якому традиційні солоспіви поєднуються із сучасними електронними аранжуваннями. «Особливе місце в ньому займають композиції на тексти Лесі Українки та Тараса Шевченка, які занурюють слухачів в українську історію та культуру. Народні пісні, інтерпретовані композиторами, дійшли до сучасного слухача, створюючи неперевершений зв'язок між минулим і сьогоденням» (Нове життя).

Подібні підходи знайшли продовження й у творчості Алли Загайкевич і Георгія Потопальського. Алла Загайкевич використовує електроакустичні засоби для створення унікальних музичних творів (Алла Загайкевич). Георгій Потопальський експериментує з електронною музикою та медіаартом, створюючи інноваційні композиції (Георгій Потопальський).

2. Колаборації з міжнародними артистами.

Українські композитори активно співпрацюють з іноземними музикантами та оркестрами, що сприяє обміну культурними ідеями та розширенню аудиторії.

Наприклад, Максим Коломієць, Олексій Шмурак співпрацюють з музикантами з Німеччини та Польщі в рамках міжнародних проєктів, беруть участь у міжнародних фестивалях та співпраця з іноземними артистами.

Важливу роль у просуванні української музики відіграє ансамбль «Київська камерата», який є провідним виконавцем камерної музики різних стилів та напрямків. Творчий репертуар колективу надзвичайно різноманітний - від музики раннього бароко до останніх творів композиторів ХХІ століття. Ансамбль виконує твори українських композиторів на міжнародних сценах (Ансамбль солістів).

3. Переосмислення національної музичної спадщини.

Традиційна музика завжди була невід'ємною частиною української культури, і сучасні композитори не тільки зберігають цей спадок, а й переосмислюють його, надаючи йому нового звучання. Вони поєднують фольклорні елементи з сучасними технологіями, експериментують із формою та засобами виразності, створюючи унікальні композиції, які зберігають зв'язок із минулим і водночас спрямовані в майбутнє.

Одним із таких прикладів є твір Валентини Гончарової «Silence» (1989 року), у якому електронні звуки гармонійно переплітаються з традиційними мелодіями, створюючи містичну атмосферу. Композиція відображає глибину української музичної

спадщини, поєднуючи мінімалістичні прийоми з народними мотивами (Валентина Гончарова).

Цей підхід до осмислення традиції можна також простежити у творчості гурту «ДахаБраха». Гурт відомий своїм унікальним стилем, що поєднує український фольклор з сучасними музичними елементами, створюючи нове звучання традиційних пісень. Учасники гурту описують свій унікальний стиль як «етно-хаос» – несподіване поєднання різноманітних народних мотивів, традиційних і сучасних музичних інструментів. Всі учасники є професіоналами у своїй справі, мають глибоку зацікавленість в етнографії та прагнуть зберегти музичну спадщину. У їхньому репертуарі можна знайти авторські обробки автентичних українських, кримськотатарських і російських народних пісень, а також композиції англійською та іншими європейськими мовами (Музичний гурт).

4. Використання нетрадиційних інструментів та звуків.

Ще одним важливим трендом у сучасній українській музиці є активне використання нетрадиційних інструментів і звукових ефектів. Це дозволяє композиторам і виконавцям створювати абсолютно нові аудіальні простори та розширювати межі сприйняття музики.

Наприклад, композитори Роман Григорів та Ілля Разумейко створили футуристичну оперу «Aerophonía», де літак використовується як музичний інструмент, додаючи унікальні звукові ефекти до вистави. Вони зазначили «Ми створили таку історію людини і машини... Все починається з того, що на сцені нікого немає, просто стоїть літак освітлений, звучить електроніка, це «голоси» Штокгаузена (німецького композитора), препаратів. Потім з цього, ніби світу мертвого, народжувалось щось. Спочатку народилася машина – вона почала працювати, потім народилися люди, як прибульці, в костюмах – це костюми реальних льотчиків, які літають на високій висоті, вони на космічні трішки схожі... Це синтез різних опер, ми реально зробили кілька нових творів. В основному, це «Войцек», кусочок «Вавилону» і кусок з «Ковчега». Ми назвали це «мета оперою» (Літак в опері).

Гурт «ДахаБраха» використовує нетрадиційні інструменти, такі як індійські табла, африканські барабани та інші екзотичні інструменти, поєднуючи їх з українськими народними мотивами (ДахаБраха).

Подібні експерименти з нетрадиційним звучанням характерні й для камерної музики. Так кантата Ганни Копійки «Відчуття», створена у 2022 році для сопрано, віолончелі та фортепіано, вирізняється використанням шумових символів. Композиція відкривається важкими, глибокими акордами у низькому регістрі фортепіано, що передають наростаючу загрозу військового вторгнення. Віолончель додає напруги за рахунок різких дисонансних

звучань. Композиторка впроваджує звукові елементи, що нагадують вибухи, завершуючи цим драматичну першу частину твору. На противагу їй друга частина кантати наповнена символами світла, духовності та чистоти, що створюють контрастну емоційну палітру.

У свою чергу, кантата «Люба моя» Кіри Майденберг-Тодорової, написана для аналогічного складу виконавців, ґрунтується на символіці, що відображає тему смерті та воскресіння через логічно-смыслову ієрархію музичних образів. У творі використані нетрадиційні прийоми, зокрема удари піаніста по корпусу інструменту та монотонні звучання у вокальній і віолончельній партіях. Смерть у кантаті передана драматичними емоційними нашаруваннями, що виражаються тріолями та синкопами, тоді як воскресіння символізують кришталеві чисті, м'які акорди, які створюють відчуття умиротворення та надії.

Ще більш незвичний прийом використала К. Цепколенко у партії фортепіано, залучивши удари по металевій лінійці. Це створило своєрідний тембровий ефект, що асоціюється із дзвоном металу, нагадуючи відголос обладунків. Такий експериментальний підхід додав звучанню твору особливої глибини та оригінальності (Символи війни).

Однак, одним із найсильніших художніх жестів у сучасній українській музиці став перформанс Романа Григоріва. Роман Григорів – український композитор, диригент і музикант-мультиінструменталіст. 20 жовтня 2024 року на благодійному заході в Оксфорді, організованому фондом Oxbridge Foundation для підтримки України, він презентував свою композицію «LANGSAM – 9M27K». Унікальність виступу полягала в тому, що Григорів перетворив залишки російської ракети БМ-27 (РСЗВ «Ураган») на музичний інструмент. Він виконав основну мелодію, використовуючи її, як струнний інструмент, що нагадував контрабас чи віолончель. Цей художній жест не лише вразив слухачів, а й надав твору потужного символічного значення (Український композитор).

**Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.** Сучасна українська композиторська школа демонструє динамічний розвиток, поєднуючи традиційні музичні форми з новітніми технологіями, експериментами зі звуком та міжнародними колабораціями. Важливим трендом є використання електроакустичних засобів, алгоритмічних методів і мультимедійних технологій, що дозволяє розширювати межі звукового мистецтва. Це підтверджується творчістю Алли Загайкевич, Антона Стука, Георгія Потопальського та інших митців, які активно інтегрують інноваційні підходи у свої роботи.

Переосмислення національної музичної спадщини також є важливим аспектом розвитку української музики. Використання фольклорних мотивів

у сучасних аранжуваннях, як це спостерігається у творчості «ДахаБраха», Максима Коломійця та Валентини Гончарової, сприяє збереженню та оновленню культурних традицій. Це дозволяє створювати унікальні композиції, які зберігають зв'язок із минулим, але водночас орієнтовані на сучасну аудиторію.

Міжнародна співпраця відкриває нові перспективи для українських композиторів. Участь у європейських фестивалях, спільні проєкти з іноземними оркестрами та музикантами сприяють популяризації української музики за межами країни та її інтеграції у світовий культурний простір.

Ще одним вагомим трендом є експерименти з нетрадиційними інструментами та звуковими ефектами. Такі проєкти, як «Aerophonía» Романа Григоріва та Іллі Разумейка, а також перформанс із використанням залишків ракети «LANGSAM – 9M27K», демонструють нові можливості музичного висловлювання та розширюють межі сучасного музичного мистецтва.

Отже, сучасна українська композиторська школа знаходиться в процесі активного розвитку, поєднуючи інноваційні технології, експериментальні підходи та глибоке осмислення національної спадщини. Це дозволяє не тільки зберігати українську музичну традицію, а й розширювати її межі, роблячи її актуальною в умовах глобалізації.

#### ЛІТЕРАТУРА

Алла Загайкевич, композиторка. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3358159-alla-zagajkevic-kompozitorka.html>

Ансамбль солістів «Київська Камерата». URL: [https://karabits.com/heritage/kyiv\\_camerata/](https://karabits.com/heritage/kyiv_camerata/)

Барсов А. Проєкт «Український електроакустичний вимір»: грані простору. URL: <https://theclaquers.com/posts/12961>

Валентина Гончарова: Кожен трек був імпровізацією. URL: <https://www.neformat.com.ua/en/articles/shukai-valentina-goncharova.html>

Георгій Потопальський. URL: <https://theclaquers.com/posts/5284>

ДахаБраха. URL: <https://www.pisni.org.ua/persons/1452.html>

Літак в опері, або музика для турбін – українські композитори створили «мета оперу». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29639130.html>

Максим Коломієць. URL: <https://ukrainianlive.org/kolomiets-maksym>

Музичний гурт ДахаБраха. URL: <https://muzabetka.com.ua/muzichnij-gurt-dahabrah.html>

Нове життя українських романсів та народних пісень: у столичному музеї презентували альбом «Спадок». URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/104871/>

Символи війни у творах українських композиторів. URL: <https://odma.edu.ua/symvoly-vijny-u-tvorah-ukrayinskykh-kompozytorok/>

Сучасна академічна музика та саунд-перформанси в іменах. URL: [https://suspilne.media/culture/688556-sucasna-akademicna-muzika-ta-saund-](https://suspilne.media/culture/688556-sucasna-akademicna-muzika-ta-saund-performansi-v-imenakh)

[performansi-v-imenah-11-ukrainskih-kompozitoriv-cii-koncerti-ne-varto-propuskati/](https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3358159-alla-zagajkevic-kompozitorka.html)

Український композитор Роман Григорів перетворив російську ракету на музичний інструмент. URL: <https://mis.dp.ua/kultura/ukrayinskyj-kompozytor-roman-grygoriv-peretvoryv-rosijsku-raketu-na-muzychnyj-instrument-video>

#### REFERENCES

Alla Zahaikevych, kompozytorka [Alla Zagaykevich, composer]. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3358159-alla-zagajkevic-kompozitorka.html>

Ansaml solistiv "Kyivska Kamerata" [The Solistiv ensemble "Kayvska cameras"]. Retrieved from: [https://karabits.com/heritage/kyiv\\_camerata/](https://karabits.com/heritage/kyiv_camerata/)

Barsov, A. Proiekt "Ukrainskyi elektroakustychnyi vymir": hrani prostoru [Pro, the Ukrainian Elektriastic Wimir: Grand Spacial]. Retrieved from: <https://theclaquers.com/posts/12961>

Valentyna Honcharova: Kozhen trek buv improvizatsiieiu [Valentina Goncharova: Sanny Track Buv Improvizai]. Retrieved from: <https://www.neformat.com.ua/en/articles/shukai-valentina-goncharova.html>

Heorhii Potopalskyi [Georgiy Stopalsky]. Retrieved from: <https://theclaquers.com/posts/5284>

DakhaBrakha [Dahabrah]. Retrieved from: <https://www.pisni.org.ua/persons/1452.html>

Litak v operi, abo muzyka dla turbin – ukrainski kompozytory stvoryly "meta operu" [Litak in Opera, Abo Muzik for Turbin – Ukrainian Composits stored the Meta Opera]. Retrieved from: <https://www.radiosvoboda.org/a/29639130.html>

Maksym Kolomiiets [Maxim Komi]. Retrieved from: <https://ukrainianlive.org/kolomiets-maksym>

Muzychnyi hurt DakhaBrakha [Muzichny Gurt Dahabrah]. Retrieved from: <https://muzabetka.com.ua/muzichnij-gurt-dahabrah.html>

Nove zhyttia ukrainskykh romansiv ta narodnykh pisen: u stolychnomu muzei prezentuvaly albom "Spadok" [NOVA ZHITTYA of the Ukrainian romance is the folk Pisen: the album "Speech" was presented at the metropolitan museum]. Retrieved from: <https://VecHirniyiv.ua/news/104871/>

Symvoly viiny u tvorakh ukrainskykh kompozytorok [Symbols of the Creators of Ukrainian Composers]. Retrieved from: <https://odma.edu.ua/symvoly-vijny-u-tvorah-ukrayinskykh-kompozytorok/>

Suchasna akademichna muzyka ta saund-performansy v imenakh [Suzlana Akadichna Muzik Tu Sound-Permansi in Imens]. Retrieved from: <https://suspilne.media/culture/688556-sucasna-akademicna-muzika-ta-saund-perf> Ormansi-V-Imenah-11-Ukrainskih-Kompozitoriv-Cii-KonCerti-Varto-Propuskati/

Ukrainskyi kompozytor Roman Hryhoriv peretvoryv rosijsku raketu na muzychnyi instrument [Ukrainian composer Roman Grigoriv re -re -crossing the rocket to the museum iztrument]. Retrieved from: <https://mis.dp.ua/kultura/ukrayinskyj-kompozytor-roman-grygoriv-peretvoryv-rosijsku-na-muzychnyj-instrument-video>

## New trends in Ukrainian music: integration of technologies, folklore, and international experience

Kostiantyn Valeriyovych Krepak  
Honored Art Worker of Ukraine, Associate  
Professor,  
Associate Professor at the Department  
of Musical Art and Choreography,  
Educational and Scientific Institute of Arts,  
Taras Shevchenko Luhansk National  
University  
ORCID: 0000-0003-0192-2915

*This article analyzes contemporary trends in the Ukrainian composer school, particularly the integration of technologies, reinterpretation of national musical heritage, international collaborations, and experimentation with unconventional instruments. The author emphasizes the interconnection between tradition and innovation in the works of Ukrainian composers, who blend folk motifs with modern musical techniques, thereby preserving cultural identity in the process of globalization.*

*The article also examines the use of electroacoustic tools and algorithmic methods in musical art. Special attention is given to the project "Ukrainian Electroacoustic Dimension," which demonstrates the synthesis of an academic approach and electronic music. Furthermore, the study highlights the activities of composers who utilize multimedia technologies and innovative sound production methods, creating unique acoustic spaces and new forms of sound.*

*Additionally, the article explores the collaboration of Ukrainian composers with international musicians and orchestras, which facilitates the integration of Ukrainian music into the global cultural space. Examples of creative interactions between Ukrainian artists and European festivals and ensembles are presented, revealing new opportunities for the development of national musical art and contributing to its international recognition.*

*The study also addresses the trend of reinterpreting national musical heritage, as seen in the works of Valentyna Honcharova, the band DakhaBrakha, and other artists who adapt folk motifs to contemporary sound, combining them with experimental approaches that provide traditional music with new meaning and depth.*

*A special emphasis is placed on the use of unconventional instruments and sounds in modern music. The article analyzes the experience of Roman Hryhoriv, Illia Razumeiko, and Kira Maidenbergh-Todorova, who experiment with unusual sound effects and symbolism in their works. A key aspect is the incorporation of unique timbral solutions, allowing composers to create original compositions that push the boundaries of musical art and open new horizons for contemporary academic and electronic music.*

**Keywords:** contemporary Ukrainian music, composer school, electroacoustic music, national musical heritage, experimental music, multimedia technologies, international collaboration, timbral experiments.